

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Oborová rada etnologie

oponentský posudek na disertační práci Mgr. Jana Pohunka:

**"Obraz archeologizovaných krajinných prvků v etnografických
pramenech"**

Disertační práce kolegy Pohunka je v mnoha směrech v českém odborném prostředí průkopnická. Pojetí krajiny a vybraných objektů jako významného rámce v kulturně-antropologických analýzách především současné naratologie folklorního charakteru či původu není v našem prostředí ještě příliš časté. Proto posuzovanou práci můžeme pojímat také jako příspěvek do širší diskuse o možnostech folkloristického bádání v rámci výzkumu současné společnosti. Práce má interdisciplinární charakter a výsledky badatelova úsilí tak obohacují hned několik vědních oborů. Hlavní soustředění práce na proměny žitého prostoru v čase s orální reflexí "ducha místa" bezesporu patří v kontextu současné evropské etnologie a kulturní antropologie ke zkoumaným a i mimo odbornou veřejnost hojně vyhledávaným tématům. K fenomenologické kategorizaci lokalit by patrně mohly zaznít výtky některých kolegů, kterým se takovéto zapojení fenomenologických postupů jeví jako až příliš subjektivní (možnost mimovolného působení badatelovy autority vůči respondentů apod.), nicméně v této práci takovýto postup smysl má, neboť můžeme lépe chápat i následné autorovy interpretace výsledků výzkumu. Výrazné plus také představuje autorovo osobní nasazení při terénním výzkumu a obsáhla fotodokumentace konkrétních vybraných objektů. Moje asi jediná terminologická připomínka by se týkala setrvalého užívání termínu slovesný folklor i pro pojmenování současných projevů obecné narativity. Tento problém je nicméně hlubší a česká etnologie si dosud nesjednotila názor na využívání

Splnění cílů, jež si autor výzkumu stanovil na počátku práce, se zajisté zdařilo. Vznikla tak práce, která doplní a rozvíjí možné oblasti bádání v souvislosti se současnou narací (ať už s folkloristickým pozadím či bez něj). Potvrzují se nám díky ní také některé hypotézy spojené s jistým konzervativismem v myšlenkových postupech běžného člověka (viz základní příznaky folklorní tvorby) navzdory dramaticky narůstajícímu mediálnímu tlaku, jehož nivelizační tendence jsou již vcelku dobře popsány.

Bylo by jistě vhodné, aby práce byla v nějaké podobě publikována (alespoň jako článek v odborném periodiku, nejlépe po úpravách jako monografie).

Celkově tedy mohu tuto práci výrazně ocenit a rozhodně ji doporučuji k obhájení.

Praha 23. 2. 2016

PhDr. Jaroslav Otčenášek, PhD.

